Platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín (PPZZS)
Hurbanovo námestie 5, 811 03 Bratislava

platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín

Odporúčania: Marginalizované komunity a ochrana proti COVID-19

Bratislava, 24. apríl 2020

Odporúčania: Marginalizované komunity a ochrana proti COVID-19

Marginalizované rómske komunity (MRK) sú v rámci prevencie a ochrany obyvateľstva pred šírením koronavírusu (COVID-19) považované za vysoko zraniteľnú skupinu obyvateľov. Nižší priemerný vek, čiastočná izolovanosť od ostatných skupín obyvateľstva z hľadiska ohrozenia MRK môžu pôsobiť, že ich chránia. Avšak zdravotný stav vrátane neliečených a chronických chorôb, nedostatočné hygienické podmienky vrátane prístupu k pitnej vode, zhoršený prístup k zdravotným službám, nižšie povedomie o správnej hygiene, vyššia hustota obyvateľstva, migrácia príslušníkov MRK za prácou do a zo zahraničia zvyšujú ohrozenosť tejto skupiny obyvateľstva a robia ich zraniteľnejšími.

MRK sú pritom prítomné v 800 obciach na celom Slovensku. Evidované MRK v jednotlivých okresoch, ako aj ich hodnotenie z hľadiska rizikovosti, nájdete v Atlase rómskych komunít 2019.[1]

Práve kvôli týmto skutočnostiam je potrebné pripraviť a prijať vhodné preventívne, izolačné a protiepidemiologické opatrenia, ktoré zohľadňujú špecifiká týchto komunít. Cieľom je zníženie expozície MRK smerom ku koronavírusu, obmedzenie šírenia vírusu, ako aj zachovanie pokojného spolunažívania v rámci komunít a regiónov. Opatrenia je potrebné rozdeliť na úvodné, prevenčné a izolačné, a ani v jednom bode nepodceniť komunikačné odporúčania.

Odporúčané opatrenia sú navrhované s ohľadom na súčasnú situáciu, aktívnu znalosť terénu, špecifiká MRK a praktické skúsenosti v humanitárnych krízových situáciách. Vzhľadom na ich charakter je dôležité navrhované opatrenia adaptovať na potreby lokality, rešpektujúc jej špecifiká a možnosti.

ÚVODNÉ OPATRENIA

Miestny krízový štáb. V týchto turbulentných časoch je mimoriadne dôležitá vzájomná dôvera, spolupráca a realizácia konkrétnych konštruktívnych krokov. Sme presvedčení, že je potrebné, aby boli navrhované riešenia a opatrenia založené na správne interpretovaných dátach, na spolupráci a komunikácii štátu, obcí, komunít a pracovníkov v teréne. Pre úspešnú realizáciu navrhovaných opatrení je potrebné zriadiť v obci miestny krízový štáb, ktorí bude zohľadňovať zastúpenie dôležitých aktérov danej lokality, vrátane zástupcov mimovládneho sektora a člena danej komunity.

Terénni pracovníci. Terénni sociálni pracovníci (TSP), komunitní pracovníci, občianske hliadky (MOPS), asistenti podpory zdravia a pracovníci mimovládnych organizácií v teréne sú najlepším nástrojom efektívnej komunikácie s členmi MRK vzhľadom na to, že sú často sami členmi týchto komunít. V lokalite zároveň môžu pôsobiť ďalšie organizácie, spolky, či cirkev.

Zabezpečením koordinácie, potrebných špecifických informácií a vybavením potrebnými ochrannými prostriedkami a pomôckami môžu spomínaní pracovníci vykonávať kľúčové úlohy – šíriť osvetu (zabezpečiť prenos informácií z a do komunity), pomáhať s prerozdeľovaním materiálnej pomoci, pomáhať s organizáciou pohybu osôb, v prípade potreby zabezpečiť karanténne opatrenia a iné nevyhnutné opatrenia a aktivity.

Považujeme za dôležité všetkých prítomných pracovníkov v rámci danej lokality koordinovať a vyškoliť, aby poskytovali jednotné, aktuálne a osvedčené informácie. Je potrebné zabezpečiť pravidelné krátke vzdelávacie aktivity tak, aby každý, kto vstupuje do ohrozených oblastí MRK, mal okrem ochranných prostriedkov, aj všetky potrebné a aktuálne informácie.

Keďže terénni pracovníci sú členmi rôznych organizácií, je potrebné v rámci obce / mesta zabezpečiť ich horizontálnu koordináciu prostredníctvom miestneho krízového štábu. Ideálne styčné body:

- miestny/mestský úrad a miestni koordinátori/sociálne odbory MÚ;
- regionálne kancelárie Úradu splnomocnenkyne pre rómske komunity (ÚSVRK);
- regionálni koordinátori Implementačnej agentúry Ministerstva práce (IA);
- regionálny koordinátor štátnej príspevkovej organizácie Zdravé regióny;
- mimovládne organizácie aktívne v danej rómskej komunite.

Obce bez terénnych pracovníkov. V niektorých obciach nie sú dostupné terénne služby ani v minimálnom rozsahu. Obec bez terénneho pracovníka neohrozuje iba sama seba, ale aj susedné obce. V týchto obciach je nevyhnutné vytvoriť aspoň dočasnú pozíciu terénneho pracovníka. Môže ísť o štandardnú pracovnú pozíciu, o dobrovoľnícku funkciu, ako aj o spoluprácu s neziskovými organizáciami.

Krízový plán obce. Aktuálne záväzné nariadenia, navrhované prípravné opatrenia pomenované nižšie, ako aj ďalšie odporúčania je potrebné sformulovať do kompaktného, presného a dostupného krízového manuálu. S krízovým plánom by mali byť oboznámení zástupcovia obce, komunitní lídri, ako aj organizácie fungujúce v regióne vrátane organizácií zastrešujúcich pracovníkov v teréne, neziskové organizácie a charity. V prípade vypuknutia epidémie je okrem iného nutné mať vytvorenú oblastnú koordináciu všetkých zúčastnených strán vrátane pomáhajúcich profesií, zahŕňajúce plán denného monitoringu a reportingu miestnemu krízovému štábu.

Bezpečnostné protokoly. Je nutné pripraviť bezpečnostné protokoly pre všetky zúčastnené strany, napr. Bezpečnostný protokol pre pracovníkov v teréne, Bezpečnostný protokol pre distribúciu stravy, a ďalšie. Pripravenosť bezpečnostných opatrení je potrebné najmä v čase krízy, ale sú využiteľné aj počas realizácie preventívnych opatrení.

PREVENČNÉ OPATRENIA

Ochrana komunity. V súčasnosti je najvýznamnejšou úlohou zabrániť nekontrolovateľnému šíreniu koronavírusu v najchudobnejších skupinách obyvateľov. Je preto nevyhnutné dbať na to, aby všetci, ktorí vstupujú do komunity boli vybavení nevyhnutnými ochrannými prostriedkami a neboli nositeľmi vírusu. Je nevyhnutné vyžadovať exemplárne dodržiavanie záväzných nariadení a odporúčaní, hygieny a ochrany zo strany ochranných a bezpečnostných zložiek (polícia, hasiči), terénnych a komunitných pracovníkov, ako aj zástupcov obce (starosta, poslanci).

Pitná voda. Drvivá väčšina preventívnych opatrení odporúčaných odborníkmi a hygienikmi sa spoliehajú na prítomnosť pitnej vody v domácnosti. Už aj absolútne základná forma prevencie, a to časté umývanie rúk, sa stane nemožným, ak domácnosť nemá prístup k čistej, ideálne teplej vode. Vláda 15.3.2020 vo svojom uznesení preto odporučila obciam, aby umožnili „neobmedzený prístup osobám patriacim k marginalizovaným komunitám k pitnej vode na nevyhnutnú dobu“.[2]

V praxi to znamená, že je dôležité získať prehľad o tom, v ktorej lokalite, pre ktoré rodiny je zásobovanie pitnou vodou obmedzené, či už neprítomnosťou infraštruktúry (vodovod, verejná studňa) alebo technickým obmedzením (automaty, vypnuté vodovody, atď.). V prípade, ak chýba infraštruktúra je potrebné sa pripraviť na eventualitu dovážať pitnú vodu cisternou alebo zabezpečiť pitnú vodu v bandaskách. Pre odkázané domácnosti je dočasné riešenie tečúcej vody prostredníctvom bandasiek s kohútikom. V prípade technického obmedzenia, aj v súlade s citovaným obmedzením, ak sa tak zatiaľ nestalo, je potrebné bezodkladne uvoľniť všetky obmedzenia na obdobie epidémie. Nápomocné môžu byť aj dáta Atlasu rómskych komunít 2019.[3]

Hygienické zariadenia. Spolu s prístupom k pitnej vode je spojená aj potreba zabezpečenia miesta, kde sa budú vykonávať základné hygienické úkony (umývanie rúk a osobná hygiena, pranie, voda na varenie). V rámci prevencie sa odporúča využiť existujúce zdroje, akými sú napríklad v súčasnosti zatvorené materské a základné školy, obecné úrady, kultúrne domy alebo iné miestne kapacity s tečúcou pitnou

vodou. V prípade obmedzení je možné zvážiť budovanie suchých toaliet, tzv. latrín. Svojpomocné budovanie, s odbornou asistenciou, zabezpečí pre komunitu potrebné sociálne zariadenie a zároveň poslúži ako psychohygienická aktivita pre zúčastnených členov komunity.

Hygienické prostriedky. Veľká časť opatrení, ktoré sú odporúčané pre obyvateľstvo, sa spolieha aspoň na istú vybavenosť základnými hygienickými prostriedkami (pitná voda, mydlo, antibakteriálny gél, atď.). Potrebné hygienické prostriedky nemusia byť pre vylúčené komunity, resp. pre niektorých jej členov, dostupné, preto ich odporúčame zabezpečiť a podľa potreby distribuovať.

Hygienické štandardy. Dodržiavanie osobnej hygieny a hygieny okolia sú kľúčové faktory prevencie šírenia nákazy. Odporúčame zabezpečiť plošnú dezinfekciu sídiel, minimálne v miestach sociálnej koncentrácie (napr. pri obchode, zdroji pitnej vody). V prípade, ak lokalita nemá kanalizáciu alebo priestory, ktoré možno využiť ako hygienické centrum (napr. kultúrny dom, komunitné centrum, telocvičňa), je nevyhnutné zabezpečiť mobilné toalety alebo vykopanie latrín mimo dosahu vodného zdroja. Minimum je jedna toaleta na dvadsať obyvateľov vo vzdialenosti nie väčšej než 50 m od obydlia. Ak je problém s dostupnosťou elektrickej energie, treba prijať opatrenia na jej zabezpečenie.

Osobné ochranné pomôcky (OOP). V mnohých MRK je dostatočný počet rúšok, či rukavíc nepravdepodobný. Nedostatok OOP má v súčasnosti medzinárodný charakter. Ak je možné, je potrebné zabezpečiť tieto pomôcky najmä pre sociálne a ekonomicky najslabšie rodiny a najviac znevýhodnených. S distribúciou hygienických potrieb a OOP môžu významne pomôcť terénni pracovníci, MOPS, dobrovoľníci a pracovníci mimovládnych organizácií, ktorí pôsobia v danej lokalite.

Odpadové hospodárstvo. V prípade karantény časti obce alebo pri zriadení karanténnej stanice je nevyhnutné zabezpečiť odvoz odpadu a to aj v lokalitách, kde táto služba nebola z rôznych dôvodov poskytovaná. Na zber a skladovanie odpadu je potrebné mať vyčlenené vyhovujúce priestory a dostupné vhodné nádoby a vrecia, v prípade potreby viditeľne označené symbolom “biohazard”. Odvoz odpadu by mal byť pravidelný, aby nedochádzalo k jeho hromadeniu a vzniku sekundárnych zdrojov nákazy. Pre aktivizáciu obyvateľov a dodržiavanie hygieny okolia je dôležité zapojiť pracovníkov v teréne a miestnych lídrov.

Ochrana najzraniteľnejších. Odporúčame sa prioritne zamerať na ochranu najzraniteľnejších skupín (napr. seniori, chorí). Obyvatelia by mali byť informovaní o potrebných preventívnych opatreniach a zároveň im, v medziach možností, treba poskytnúť pomoc upraviť si príbytky a vytvoriť bezpečné zóny tak, aby sa zabezpečila ochrana najzraniteľnejších členov rodiny.

V prípadoch, keď nie je možné vytvoriť bezpečnú zónu priamo v domácnosti, či v lokalite, je možné zvážiť evakuáciu najviac ohrozených jednotlivcov do karanténnych zariadení zriadených na tento účel. Je významné zvážiť výber zariadenia v blízkosti bydliska, s materiálnym a sociálnym zabezpečením, ktoré motivuje dodržať karanténne opatrenia.

Zonácia osídlení. V rámci prevencie šírenia ochorenia je dôležité dbať na obmedzenie sociálnych kontaktov a ochranu osôb s vysokým rizikom vážneho priebehu ochorenia. Navrhované opatrenia by mali byť realistické pre prostredie husto osídlených lokalít, ale zároveň vytvoriť prístupné zóny na umývanie rúk, distribúciu potravín, zónu pre bezpečné stretávanie sa, meranie teploty a podobne. Aby sa zamedzilo zhlukovaniu obyvateľstva, je možné pohyb medzi rôznymi zónami usmerňovať jedným smerom (páskami, bariérami) alebo vymedziť čas na ich používanie striedavo pre rôzne skupiny obyvateľstva.

Zásobovanie humanitárnou pomocou. Záväzné opatrenia počas pandémie majú priamy dopad na ekonomickú situáciu rodiny. Aktuálne podmienky na trhu práce, obmedzenia pohybu, ako aj limitované možnosti občasného zárobku a zvýšené náklady, napr. absencia obedov zdarma, majú vážny dopad na rodiny v núdzi. Je dôležité mať aktuálne informácie o stave komunity a jednotlivých rodín, napr. nedostatok stravy, dreva na kúrenie a varenie, nedostupnosť liekov zdravotnej starostlivosti a pod.

IZOLAČNÉ OPATRENIA

Testovanie a skríning. V prípade výskytu nákazy koronavírusom sa treba pripraviť na nutnosť izolovať šíriteľov vírusu. Karanténa celých osád, ulíc, či obcí je možnosť poslednej šance – ide o hrubé, ťažko uplatniteľné a vysoko rizikové opatrenie, ktoré sa zatiaľ neosvedčilo.[4] Je dôležité identifikovať a izolovať najmä tzv. superšíriteľov, a zároveň pripraviť krátkodobé, selektívne a zónované uzavretia tých, ktorí s nimi prišli do kontaktu.

Pokladáme za dôležité pripraviť opatrenie na testovací skríning ohrozených skupín, pričom MRK sú jednoznačne ohrozenou skupinou. Indikátorom je okrem iného pretrvávajúca vysoká teplota <38°C, ktorá si nevyžaduje hospitalizáciu, ale izoláciu, na zamedzenie šírenia nákazy. Testovanie je možné zabezpečiť prostredníctvom permanentného krízového štábu, ale aj cez súkromné firmy ponúkajúce túto službu. Ak je možné, treba zabezpečiť aj testovanie protilátok, ktoré môže poskytnúť dôležité informácie do budúcnosti a pre potreby plánovania.

Kapacity na individuálnu karanténu. Karanténa v domácom prostredí je ťažko vykonateľná najmä v najhustejších osídleniach. Ak je karanténa v domácom prostredí (doma, u rodiny) možná, pokladáme za dôležité ju uprednostniť. Domáca karanténa musí spĺňať základné predpoklady ako dostatočný priestor pre izoláciu osôb a potrebné hygienické štandardy.

Je dôležité zabezpečiť individuálnu karanténu v náhradných ubytovacích kapacitách pre infikované osoby, ktoré nepotrebujú okamžité lekárske ošetrenie, ale nemôžu sa vrátiť do domácej karantény pre riziko infekcie rodiny, či širšej komunity. Urbanistických sídiel rôznej štruktúry a vybavenia je veľa a predpokladáme, že technické prostriedky štátu sa budú môcť využiť len na najviac ohrozené lokality. Považujeme za potrebné využiť alternatívne zdroje samospráv, verejnej správy, právnických osôb (komunitné centrá, materské, stredné a základné školy). Odbremeňuje to nielen štátne kapacity, ale zabezpečí aj lepšiu kooperáciu cieľovej skupiny (nakazení ostávajú v obci, ale izolovane).[5] Je možné využiť aj kapacity súkromného sektora (hotely, penzióny), aby sa na dobu krízy konvertovali na lokálne karantény – samozrejme za odmenu. Je to vhodné využitie miestnych kapacít a vhodná ekonomická pomoc miestnym podnikateľom.

Pre ľudí, ktorí sa dostanú do individuálnej karantény, treba zabezpečiť poskytovanie zdravotnej starostlivosti, dodávku hotovej (ak je možné teplej) stravy a pitnej vody, dodávku nutných predmetov osobnej potreby, zariadenie pre pranie, ako aj efektívnu administratívnu a sociálnu komunikáciu. Je dôležité pripraviť prostredie, z ktorého klient nebude mať potrebu odísť a predísť tak prípadným konfliktom.

Je vhodné myslieť aj na prípad vrátenia sa vyliečených členov komunít priamo do svojich bydlísk. V niektorých prípadoch predpokladáme, že prvky nevyhovujúcich urbanistických sídiel nebude možné úplne dekontaminovať a je potrebné zabrániť reinfekcii. V takýchto prípadoch nastane potreba výstavby prvkov dočasného núdzového bývania.

Zásobovanie počas plošnej karantény. Plošná karanténa je krajné riešenie. Pred schválením nariadenia plošnej karantény treba uvažovať o udržateľnosti takéhoto kroku. V prípade plošnej karantény je potrebné zabezpečiť okrem iného zásobovanie vodou určenou na ľudskú spotrebu (priemerná spotreba vody na osobu je 15 litrov na deň), ako aj potravín, hotovej stravy (Potravinová banka, miestne veľkoobchody, ktoré môžu pristúpiť na režim presunu na konci dňa nepredaných potravín práve do krízových lokalít).

Netreba zabudnúť na nutnosť administratívnej a inej komunikácie ľudí, ktorí ostali v týchto lokalitách, a to ideálne zabezpečením prístupu k wi-fi sieti (vhodné najmä pre deti v školskom veku) a na prípravu

na vyplatenie sociálnych dávok a iných foriem pomoci. Výdaj materiálnej pomoci a zabezpečenie životných potrieb musí spĺňať parametre bezpečnosti a dôstojnosti, aby neprišlo k incidentom, či nekontrolovateľnému zhromažďovaniu sa ľudí.

Je nutné udržať komunikáciu s obyvateľmi, ktorí sa ocitli v karanténe, aby rozumeli aktuálnej situácii, nasledujúcim krokom, ich možnostiam a povinnostiam.

KOMUNIKAČNÉ ODPORÚČANIA

Citlivá a uvážená komunikácia. Obyvatelia segregovaných lokalít, ktorí žijú poväčšine vo veľmi chudobných podmienkach, majú z objektívnych príčin sťažené možnosti držať sa odporúčaní a preventívnych opatrení. Sú si vedomí ohrozenia, prispôsobujú sa situácii a chcú chrániť svoj život a životy svojich blízkych. Ich pozícia nie je závideniahodná, uvedomujú si vážnosť situácie, aj možné následky. Obavy z neznáma a neistota, ale i solidarita a vzájomná podpora sú momentálne citeľné takmer všade. Preto je nesmierne dôležitá citlivá a uvážená komunikácia.

Komunikácia smerom k MRK. Nevyhnutným predpokladom úspechu všetkých zavádzaných opatrení je dostatočná a vhodne zvolená komunikácia. Ak k ľuďom pristupujeme s rešpektom a úctou, odpovedajú rovnako. Odporúčame do aktivít zapojiť miestnych lídrov, ktorí svoje vzťahy dlhodobo budujú a zakladajú na dôvere. Prosíme, zapojte ich ako rovnocenných partnerov, práve oni tvoria komunikačný most s obyvateľmi segregovaných lokalít.

Miestni lídri môžu byť z radov terénnych pracovníkov, asistentov podpory zdravia, občianskej poriadkovej služby, pracovníkov komunitných centier alebo ďalších pracovníkov a dobrovoľníkov nielen z radov mimovládnych organizácií, ktorí v danej komunite pôsobia. Samozrejme je dôležitá podpora starostu, poslancov a ďalších reprezentantov obce.

Komunikačné nástroje. V rámci komunity je potrebné ohľadne osvety myslieť na spektrum špecifík, počínajúc formou informačných materiálov v jazyku komunity (pozor na rozdielne dialekty rôznych komunít, olašských Rómov a Romungrov) až po obsahovú časť (šírenie základných informácií o víruse, spôsoboch šírenia a ochrany). Na informačnú kampaň je možné využiť existujúce kapacity terénnych pracovníkov, ktoré už v obciach pôsobia. Materiály (letáky, plagáty, videá) a informácie sú dostupné na stránke Korona vírus a Slovensko[6], Štandardné postupy[7] a na webovom sídle Platformy[8] a na webstránke #KoronaTeMerel.[9]

Na šírenie informácií je potrebné využiť všetky dostupné formy komunikácie, napr. osobný kontakt prostredníctvom pracovníkov v teréne, informačné letáky a materiály, obecný rozhlas, internetové skupiny a sociálne siete. Ideálna je ich kombinácia a vzájomné prepojenie.

Pri osobnom kontakte, vzhľadom na vhodnosť všeobecného obmedzenia priameho kontaktu, odporúčame na komunikáciu využiť najmä pracovníkov, ktorí sú sami obyvateľmi komunity (formálni, neformálni lídri, pracovníci v teréne). Upozorňujeme, že v prípade priamej komunikácie je nevyhnutné zabezpečiť školenie, ochranné pomôcky a dodržiavať všetky preventívne opatrenia a nariadenia, ako zo strany poskytovateľa informácie (napr. terénneho pracovníka) rovnako ako prijímateľa informácie (klienta), aby tento kontakt nebol možným ohniskom nákazy.

Prosíme, zamerajte sa na priamosť a úprimnosť v komunikácii. Udržujte ľudský prístup bez predsudkov a ozajstný záujem o ľudí, ktorý otvorí dvere aj v segregovaných komunitách.

ČASŤ A: PREVENTÍVNE OPATRENIA

1. ZÁKLADNÉ OPATRENIA

☐ Vytoriť krízový štáb na úrovni obce
☐ Vytvoriť aspoň dočasnú pozíciu krízového pracovníka v teréne
☐ Zapojiť policajtov a lekárov vybavených OOP
☐ Zmapovať komunitu a jej potreby(napr. cestovateľská anamnéza, osoby so špeciálnymi potrebami, deti, seniori)
☐ Zabezpečiť spoluprácu s pracovníkmi v teréne (v prípade, že pôsobia v obci)
☐ Vytvoriť krízový manuál
☐ Citlivá a uvážená komunikácia smerom ku komunite
☐ Citlivá a uvážená komunikácia smerom k okoliu

2. PREVENČNÉ OPATRENIA (bez potvrdených prípadov)

☐ Zabezpečiť neobmedzený prístup k pitnej vode (cisterna, bandasky, pri neprítomnej infraštruktúre vypnutie technických obmedzení pri automatoch a vypnutých vodovodoch)
☐ Zabezpečiť hygienické prostriedky (mydlá, dezinfekčné gély, dezinfekčné prostriedky)
☐ Zabezpečiť hygienické zariadenia (využitie dostupných priestory ako kultúrny dom, KC, telocvičňa, zriadenie hygienického centra, prípadne latríny, suché záchody)
☐ Zabezpečiť OOP pre obyvateľov a ľudí v núdzi (zabezpečenie rúšok a rukavíc najmä pre sociálne a ekonomicky najslabšie rodiny a najviac znevýhodnených)
☐ Zabezpečiť kontinuálnu zdravotnú osvetu a pravidelné informovanie komunity (o správnej hygiene, príznakoch ochorenia, opatreniach, použiť letáky, informačné tabule, TV, SMS, emaily, obecný rozhlas, sociálne siete)
☐ Zabezpečiť vzdelávanie detí (školy v spolupráci s pracovníkmi v teréne)
☐ Zabezpečiť pravidelný odvoz odpadu

3. PRIPRAVENOSŤ NA MOŽNÝ VÝSKYT OCHORENIA

☐ Vytoriť zoznam použiteľných priestorov a objektov (karanténne priestory, zázemie pre pracovníkov, sklady humanitárnej pomoci, kuchyne)
☐ Pripraviť plány na zabezpečenie karanténnych priestorov poskytovanie zdravotnej starostlivosti, dodávka hotovej (ak je možné teplej) stravy a pitnej vody, predmetov osobnej potreby, zariadenie pre pranie, efektívna administratívna a sociálna komunikácia
☐ Vytoriť zoznam ľudí na zabezpečenie karantény (pracovníci v teréne, MVO, DHZ, zamestnanci obecných úradov, dobrovoľníci)
☐ Zabezpečiť adekvátne OOP a bezpečnostný protokol pre pracovníkov podľa typu vykonávanej činnosti, vrátane vyškolenia, osobnej dekontaminácie, zberu a likvidácie

ČASŤ B: OPATRENIA V KRÍZOVEJ SITUÁCII

4. PREVENČNÉ OPATRENIA

☐ Aktívne pokračovať v základných a prevenčných opatreniach 1.- 3.

5. VÝSKYT OCHORENIA (Individuálne prípady)

☐ Zabezpečiť izolačné opatrenia (domáca alebo organizovaná karanténa)
☐ Zabezpečiť prístup k vode
☐ Zabezpečiť prísun potravín
☐ Zabezpečiť ooddelený prístup k toaletám (pri nedostatočnej infraštruktúre mobilné toalety alebo vykopanie latrín)
☐ Zabezpečiť hygienické potreby (detské a ženské hygienické potreby)
☐ Zabezpečiť prístup k liekom a zdravotnej starostlivosti, očkovaniam a zdravotníckym pomôckam
☐ Zabezpečiť zrozumiteľné informácie pre izolovaného o nasledujúcich krokoch, ich právach a povinnostiach
☐ Zabezpečiť pravidelné informovanie o aktuálnej situácii členov komunity
☐ Zabezpečiť pravidelné informovanie o aktuálnej situácii smerom k nerómskej časti obyvateľstva
☐ Zabezpečiť zber a skladovanie odpadu ako biohazardu
☐ Zabezpečiť plošnú dezinfekciu na frekventovaných miestach s vyššou koncentráciou osôb
☐ Pokračovanie v prevencii s ostatnými členmi komunity

6. VÝSKYT OCHORENIA (plošná karanténa a nekontrolovateľné šírenie ochorenia)

☐ Zonácia karantény na ochranu zdravých s dôrazom na ochranu najohrozenejších skupín
☐ Bezpečnostný manažment – zabezpečenie poriadku, prevencia úžery a násilného správania
☐ Zabezpečenie potrieb pre všetkých obyvateľov (potraviny, voda, hygienické potreby, lieky, drevo)
☐ Zabezpečenie humanitárnej pomoci - potravín a nepotravinovej pomoci, prípadne finančnej pomoci
☐ Zabezpečenie organizovanej distribúcie pomoci (zamedzenie zhlukovaniu a napätiu)
☐ Dištančná forma vzdelávania zahŕňajúca prvky psychosociálnej pomoci a prevencie proti šíreniu Covid-19

ODKAZY A UŽITOČNÉ LINKY

[1] http://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019

[2] Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č.113/2020, bod B.1.

[3] http://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019

[4] Viď napr. https://www.tvnoviny.sk/koronavirus/1994581_uzavretie-osad-nefungovalo-rodiny-pozitivne-testovanych-prestahuju-do-statnych-karanten

[5] Pre rumunskí príklad viď. http://www.saceleanul.ro/sacele-are-centru-de-carantina-la-ziurel/

[6] https://www.korona.gov.sk/

[7] https://www.standardnepostupy.sk/zverejnene-standardy-rozdelenie/

[8] https://www.ppzzs.sk/koronavirus/na-stiahnutie/

[9] https://koronatemerel.sk

Kontakt:
Platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín (PPZZS)
Hurbanovo nám. 5
811 03 Bratislava
www.ppzzs.sk
office@ppzzs.sk

IČO: 45740526
Bankové spojenie IBAN: SK41 1100 0000 0029 2287 0969

Organizácia je zapísaná v registri záujmových združení právnických osôb vedeného obvodným úradom Bratislava pod č. – ObU-BA-OVVS2-2013/16727